

**Laulu aikuisen oppimateriaalina:
integratiivinen kirjallisuuskatsaus**

Susanna Silvenius

Kandidaatintutkielma
Musiikkiterapia
Avoin yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Syksy 2023

TIIVISTELMÄ

Silvenius, Susanna. 2023. Laulu aikuisen oppimateriaalina: integratiivinen kirjallisuuskatsaus. Musiikkiterapian kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. 23 sivua + 5 sivua liitteitä.

Koululaulut kuuluvat vahvasti kulttuuriperimäämme ja opetuslauluilla on suuri merkitys lasten ja nuorten koulutuksessa. Viimeistään peruskoulun jälkeen laulujen käyttö kuitenkin vähenee huomattavasti muiden aineiden kuin kielten opetuksessa. Lukuisat musiikkiterapian tutkimukset ovat osoittaneet, että musiikilla on annettavaa läpi elämän. Musiikin kuuntelun positiivisia vaikutuksia on havaittu aikuisilla mm. aivohalvauksen jälkeisessä kognitiivisessa kuntoutumisessa ja negatiivisen mielialan ehkäisemisessä. Ikäihmisten muistitutkimukset ovat puolestaan osoittaneet laulujen suuren merkityksen kognitiivisille toiminnoille. Miksi opetuslauluja ei siis hyödynnetä aikuiskoulutuksessa?

Tämä lauluihin keskittyvä integratiivinen kirjallisuuskatsaus pyrkii tarkastelemaan, mitä hyötyä musiikillisesta oppimateriaalista voi olla yli 16-vuotiaille ja miten opetuslauluja voi hyödyntää muualla kuin taideaineiden ja kielten opetuksen kontekstissa. Työn tavoitteena on myös tarjota tietoa musiikin psyykkisistä, neurologisista, fysiologisista ja sosiaalisista vaikutuksista sekä sitä kautta antaa näkökulmia laulujen monipuoliseen hyödyntämiseen. Vaikka opetuslaulujen käytöstä muualla kuin kielten opiskelun parissa aikuisilla ei ole paljon tutkimusta, löydettyissä tuloksissa korostuu mahdollisuudet hyödyntää lauluja monipuolisesti eri aloilla.

Aikuiskoulutus on monimuotoista ja tuo mukanaan useita pedagogisia haasteita, jotka poikkeavat lasten ja nuorten koulutuksesta. Musiikillisen oppimateriaalin käyttö voi tarjota uudenlaisia, monipuolisia oppimiskokemuksia näihin haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi monialainen yhteistyö musiikillisen materiaalin kehittämisessä voi synnyttää rikkaampia ja kattavampia oppimisresursseja. Tällainen monipuolinen lähestymistapa voi tukea oppimista syvällisesti ja laaja-alaisesti, mikä on erityisen tärkeää aikuiskoulutuksessa, jossa opiskelijoiden taustat ja tarpeet vaihtelevat suuresti.

Asiasanat: opetuslaulut, aikuiskoulutus, musiikin integraatio, integratiivinen kirjallisuuskatsaus, musiikillinen oppimateriaali

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUKSEN TAUSTAA	3
2.1	Opetuslaulu	3
2.2	Musiikki ja oppiminen	4
2.3	Musiikin integraatio	6
2.4	Katsauksen muita käsitteitä	8
2.5	Kieltenopetus sekä ikäihmisten muistitutkimukset	8
3	TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO	10
3.1	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	10
3.2	Tutkimuksen lähestymistapa	10
3.3	Tutkimusaineisto ja sen keruu	11
3.4	Aineiston analyysi	12
4	TULOKSET	15
4.1	Neurologinen näkökulma: muistin tehostaminen	15
4.2	Sosiaalinen näkökulma	16
4.3	Fyysinen näkökulma: ymmärryksen syvennys	18
4.4	Psyykinen näkökulma	19
5	POHDINTA	22
	LÄHTEET	24

1 JOHDANTO

Työskentelin koronakriisin aikana aikuiskoulutuksessa ammatillisena opettajana. Kuten moni muukin, näin paljon vaikeita olosuhteita, jotka vaikuttivat opiskelijoiden oppimiskokemukseen. Etätöyöhön siirtyminen ja sosiaalisen kanssakäymisen rajoittaminen loivat haasteita elinikäiselle oppimiselle ja verkostoitumiselle synnyttäen irrallisuuden kokemuksia ja heikentäen oppimismahdollisuuksia. Osa opiskelijoista joutui keskeyttämään opintonsa poikkeusjärjestelyiden ja poissaolojen vuoksi. OECD:n arvion mukaan koronakriisin aikana tarjolla olevat oppimismahdollisuudet vähenivät merkittävästi. (Iso-pahkala-Bouret, 2021.) Koin tarvetta luoda aikuisopiskelijoille uusia tapoja opiskella ja koska opiskelin musiikkiterapian aineopintoja, kiinnostuin musiikillisen oppimateriaalin mahdollisuuksista.

Olen koulutukseltani yhtye-/orkesterimuusikko, hieroja ja ammatillinen opettaja. Tältä pohjalta tuntui luontevalta luoda hieronnan ammattitutkintoon opetuslauluja ja musiikkivideoita, jotka keskittyivät anatomian termeihin. Havaittiin, että kappaleiden rakenteet ja sanat oli helppo suunnitella pedagogisen käsikirjoituksen mukaisesti ja laulussa pystyi tietoisesti hyödyntämään musiikin tutkittuja vaikutuksia, kuten tunteiden herätystä tai mnemonisia tekniikoita (riimejä, tarinoita, paikkamenetelmiä, akronyymejä). Kappaleiden tarkoituksena ei ollut vain tehostaa muistia, vaan myös helpottaa vieraskielisten termien lähestymistä, lisätä motivaatiota opiskeluun ja optimoida vireystilaa opiskelun aikana. Huomasin, että opetuslaulujen käyttö rikkoi perinteistä opetushierarkiaa ja loi tasa-arvoisempaa vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa, sillä musiikin kuuntelu oli kaikille saavutettava ja yhdistävä kokemus. Joillekin opiskelijoille opetuslaulut tarjosivat myös eräänlaisen dialogisen itseopiskelun välineen, joka tuntui olevan hyvin mieleinen. Aloit innostua aiheesta entistä enemmän.

Aikuiskoulutuksessa on erilaisia haasteita kuin lasten ja nuorten parissa. Opiskelijat joutuvat usein tasapainottamaan opiskelun työn ja perheen kanssa, mikä voi aiheuttaa aikatauluongelmia. Sosiaaliset ja emotionaaliset haasteet, kuten stressi ja yksinäisyys, ovat yleisiä - lisäksi taloudelliset resurssit voivat rajoittaa opiskelumahdollisuuksia. Teknologian käyttö ja digitaaliset taidot ovat erityisen tärkeitä etäopetuksessa, mutta etenkin vanhemmilla opiskelijalla ei usein ole niihin tarvittavia taitoja. Erilaiset taustat ja tarpeet

vaativat opetukselta joustavuutta ja yksilöllisyyttä. Myös opiskelijoiden motivaation ylläpitäminen voi olla haasteellista. Huomasin työssäni, että opetuslaulut saattoivat antaa stressiä lievittävän ja yhteisöllisyyttä edistävän oppimiskokemuksen ja mahdollistaa opiskelijoille joustavan opiskelun esimerkiksi työmatkoilla. Laulut soveltuivat myös eri taustoista tuleville opiskelijoille ja tukivat motivaation ylläpitämistä.

Ensimmäinen kandidaattitutkielmani ideapaperi keskittyi opetuslaulujen tarkasteluun musiikkipsykologisesta näkökulmasta. Tavoitteenani oli arvioida, miten laulun eri musiikilliset elementit voivat tehostaa aikuisten oppimista ja luoda sitä kautta suuntaviivoja tehokkaan opetuslaulun mallille. Huomasin kuitenkin pian, että vaikka musiikin kuuntelun ja laulamisen vaikutuksista on runsaasti tietoa, opetuslauluista ei löydy juuriakaan tutkimuksia. Siksi päätin aloittaa tekemällä kirjallisuuskatsauksen, missä tarkastelin, kuinka opetuslauluja hyödynnetään aikuisten parissa kieltenopetuksen ja taideaineiden ulkopuolella.

Integratiivisen kirjallisuuskatsaukseni päätarkoituksena on syventää ymmärrystä siitä, kuinka opetuslauluja ja musiikkia voidaan hyödyntää aikuiskoulutuksessa. Samalla se tarjoaa niistä tietoa sekä toivottavasti inspiraatiota laulujen käyttöön tulevaisuudessa. Musiikin roolia kielten opetuksessa on laajasti tutkittu, ja sen merkittävyyden vuoksi sivuan sitä tutkimukseni taustaosiossa. Päätin kuitenkin rajata kieltenopetuksen opetuslaulut katsaukseni ulkopuolelle. Musiikin ja kielen havainnointi aivoissa on hyvin samankaltaista (esim. Salmelin, 2008; McMullen & Saffran, 2004; Patel, 2007) ja näillä molemmilla voidaan luoda rakenteita sekä välittää merkityksiä. Kieli voi toimia musiikin semanttisena ilmentymänä, kun taas musiikki on usein kielen esteettinen vastine (Huotilainen 2011, 39). Rajasin työni toivoen, että se selkeyttäisi näkymää opetuslaulujen hyötyihin sekä tarjoaisi monipuolisemman katsauksen opetuslaulujen eri käyttötapoihin. Samoista syistä rajasin katsauksen ulkopuolelle taideaineiden opetuslaulut.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

2.1 Opetuslaulu

Englanninkieliset käsitteet "education/educational song," "learning song," tai "instructional song" suomennetaan useimmiten opetuslauluiksi. Lasten parissa puhutaan myös aakoslauluista tai koululauluista ja kielten opiskelijoiden parissa kielilauluista. Pitkäsen (2022) mukaan opetuslauluja on käytetty suomalaisissa peruskouluissa ainakin 1800-luvulta asti, ja ne auttavat usein muistamaan asioita, kuten kuukausia ja numeroita. Hänen tutkimuksessaan ”Opetuslaulujen rooli ja vaikutus oppimiseen peruskoulussa” opetuslaulut määritellään lauluiksi, joiden lyriikat eli sanat sisältävät opetettavaa sisältöä, ja jotka on suunniteltu siten, että ne edistävät oppijoiden kykyä omaksua ja ymmärtää opetettavaa sisältöä. (Pitkänen, 2022.) Opetuslaulun suomenkielisessä käänöksessä esiintyvä sana "laulu" luo käsityksen, että kappaletta lauletaan. Mukana laulaminen ei kuitenkaan ole välttämätöntä ja opetuslaulu voi toimia pelkkänä kuunneltavana oppimateriaalina.

Tutkimuksen alkuvaiheessa kokeilin hakea tietoa sanalla ”oppimislaulu”, mutta en löytänyt juurikaan tuloksia. Sen sijaan löytämäni termi opetuslaulu herätti kummastusta. Tyypillisesti opetusmateriaalit on suunniteltu tukemaan opettajia heidän opetustyössään, kun taas oppimateriaalit keskittyvät auttamaan opiskelijoita tiedon omaksumisessa ja taitojen kehityksessä. Syventyessäni aiheeseen havaitsin ja ymmärsin, että opetuslaulu voi olla monikäyttöinen väline: se ei ainoastaan palvele oppilaita heidän oppimisprosessissaan, vaan toimii myös opettajille hyödyllisenä metodina opetuksen toteuttamisessa. Uskon myös, että koululaulujen alkuaikoina, mahdollisesti jo ennen 1800-lukua, laulu on toiminut vahvemmin opetusmenetelmänä kuin oppimateriaalina.

Opetuslauluja voi hyödyntää muutenkin kuin vain kouluissa muistin tukena. Koulun ulkopuolelta lasten opetuslauluja löytyy hyvinkin erilaisiin tilanteisiin. Yhtenä esimerkkinä voi mainita liikennelaulun, jonka Georg Malmstén on säveltänyt ja Helena Eeva nimimerkillä Asser Tervasmäki sanoittanut. Laulut voivat käsitellä opettavaisesti myös elämän eri vaiheita, kuten "Karhunpoika sairastaa", ohjata tunteiden käsittelyssä, kuten "Känkkäränkkä", auttaa ravintoneuvonnassa kuten ”Popsi popsi porkkanaa” tai toimia tiedonlähteinä, kuten "112-laulu". Lasten opetuslaulut voivat myös avata ovia kulttuurien tai kielten maailmaan, kuten "matkustan ympäri maailmaa" ja sanoittaa lasten viestejä aikuisille, kuten "aja hiljaa isi".

Aikuisten opetuslaulut ovat harvinaisempia, mutta niitäkin esiintyy niin koulumaa-ilmassa kuin sen ulkopuolella. Ammattikoulusta voidaan mainita esimerkkinä helsinkiläisen rock-yhtye Kuha.:n vuonna 2007 julkaisema intervallilaulu (Kuha, 2007), josta on ollut kirjoittajalle arvokas apu musiikinteorian opiskelussa konservatoriossa. Koulumaa- ilman ulkopuolelta voidaan puolestaan nostaa esiin tiedotustoiminnan opetuslaulujen joukosta YleX:n ”Kesäkumi”-kappale. Kappaleiden ja koko kampanjan tarkoituksena on tiedottaa kondomin käytön tärkeydestä, ja siihen ovat osallistuneet monet suomalaiset yhtyeet ja järjestöt (Wikipedia, 2023). On myös huomionarvoista, että monet aikuisten suosikkikappaleet tai listahitit saattavat tietystä näkökulmasta sisältää opettavaista tai kantaaottavaa sisältöä, tuoden näin esiin yhteiskunnallisia teemoja. Aikuisten opetuslauluja on Suomessa tutkittu pääasiassa suomen kielen toisena kielenä (S2) opetuksen yhteydessä. Mm. Linjaman (2019) pro gradu -tutkielma keskittyy maahanmuuttajien lauluhetkiin suomen kielen opetuksessa. Tutkielmassa silti todetaan, että vaikka suomenkielisiä opetuslauluja on saatavilla, alkeistasolle suunnattua materiaalia on niukasti. Lisäksi, vaikka musiikin ja laulamisen vaikutusta suomen kielen opetukseen on tutkittu, aiheeseen liittyviä tutkimuksia on tehty vain rajoitetusti. (Linjama, 2019.)

Opetuslaulu voi olla muodoltaan perinteinen kansanlaulu, uusi sävellys tai uudelleen sanoitettu kappale. Sen toteutus voi vaihdella yksinkertaisesta opettajan laulamasta laulusta aina monimutkaisempaan, moniammatillisen yhteistyön kautta studiossa ammattilaisten kanssa tuotettuun lauluun. Vaikka en juuri erottele laulun toteutusta yleisluontoisessa katsauksessani, on tärkeää huomioida, että näillä tekijöillä on väliä ja etenkin opetuslaulujen vaikuttavuuden arvioinnissa niiden huomioon ottaminen on olennaista. Loppuun on tärkeä mainita, että tässä katsauksessa keskityn opetuslauluun musiikin näkökulmasta. Kappaleen musiikki voi demonstroida opetettavia asioita riippumatta sanojen sisällöstä. Esimerkiksi ensiapukursseilla käytettävä kappale 'Staying Alive' on mainio esimerkki tästä, sillä se havainnollistaa erinomaisesti elvytyspainalluksen tahtia (Hafner et al., 2015). Tässä yhteydessä sanojen merkitys on toissijaista; tärkeää on rytmi, joka opastaa oikeaa toimintaa.

2.2 Musiikki ja oppiminen

Aivotutkimuksen näkökulmasta musiikilla on laaja vaikutus oppimiseen. Musiikki vaikuttaa välittömästi aivotoimintaan luoden tunnelmaa ja muuttaen tilan dynamiikkaa, mikä aiheuttaa aivojen sähkökemiallisia muutoksia (Huotilainen 2019, 40). Musiikin kuuntelu

aktivoi useimpia alueita aivoissa (Särkämö & Sihvonen 2018, 106) ja parantaa kognitiivista suoriutumista saattamalla kuulijan optimaaliseen mielialaan ja vireystilaan (Sihvonen, Leo, Särkämö & Soinila, 2014). Tiedetään, että mm. rytmin tunnistaminen aktivoi pikkuaivoja, kun taas kappaleen sanat ja sävellys vaikuttavat otsalohkoihin (Kalakoski 2010, 138–139). Musiikki myös stimuloi aivoja ennakoimaan tulevia musiikkielementtejä aiempien kokemusten perusteella, mikä tehostaa muistia. Tämä ennakoiva prosessi voi auttaa oppimista, erityisesti kun musiikki yhdistetään opetukseen. (Levitin 2010, 15, 89–90.)

Psykologisesta näkökulmasta musiikki liittyy vahvasti tunteisiin ja herättää erilaisia tunnereaktioita (Eerola & Saarikallio, 2010). Asiat, jotka herättävät tunteita, jäävät paremmin mieleen kuin ne, jotka eivät herätä tunteita lainkaan (Huotilainen 2009, 40). Tämä tunteiden ja oppimisen välinen yhteys voi olla yhtenä syynä siihen, miksi laulu vaikuttaa muistiin (Ferreri & Verga, 2016). Koska musiikki pystyy herättämään voimakkaita emotionaalisia vasteita, se voi myös auttaa parantamaan oppimiskokemusta luomalla positiivisia tunteita ja yhdistämällä tunteita tiettyyn oppimateriaaliin (Trainor & Zatorre, 2018). Ns. musiikin positiivisia vaikutuksia ovat esimerkiksi hyvän olon tunteen lisääntyminen, stressin lievittyminen ja rauhoittuminen, jotka myös itsessään edistävät oppimista (Saarikallio, 2011; Halinen ym., 2016). Tämän lisäksi ne voivat myös vahvistaa opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta mahdollistamalla erilaisten taustojen, uskontojen ja kulttuurien oppilaiden osallistumisen ja saavutukset (Jensen 2019, 311–313).

Musiikilla on meihin myös konkreettisia fysiologisia ja fyysisiä vaikutuksia. Fysiologiset vaikutukset viittaavat kehomme sisäisiin toimintoihin, kuten sydämen sykkeen muutoksiin, kun taas fyysiset vaikutukset ilmenevät ulkoisina liikkeinä, kuten tahdissa naputtavina jalkoina (Hodges, 2009). ”Tahdistuessamme” ja vuorovaikuttaessamme muiden kanssa musiikin kautta, kokemukset voidaan fysiologisesti nähdä neuraalisella, hormonaalisella ja immuunipuolustusjärjestelmän tasolla (Koelsch & Stegemann, 2012). Oppimiseen liittyy myös vahvasti motivaatio. Motivaation tiedetään edistävän oppimista ja sitä voidaan tukea monin tavoin (mm. Nurmi ym., 2014; Lehtinen ym., 2014). Tunteiden herättämisen lisäksi opetusmenetelmien monipuolisuus, kuten opetuslaulujen käyttö, voi olla yksi tapa lisätä motivaatiota oppimiseen. Kiehtova oppimisympäristö voi herättää aluksi tilapäisen kiinnostuksen, joka ajan myötä voi muuttua pysyväksi kiinnostukseksi aiheeseen (Lehtinen, ym., 2016, 166–167).

Musiikin omaksuminen oppimisen näkökulmasta tapahtuu usein spontaanisti pelkästään altistumalla sille ympäristössä. Sen myötä musiikin oppiminen on implisiittistä

ja vaivatonta (Ahonen 2004, 14). Ruokosen (2016) mukaan opetustyössä musiikin väli-neellinen arvo kumpuaa sen kyvystä opettaa yhteiskunnallisesti merkittävää tietoa ja tu-kea aivotoimintaa, auditivista ja spatiaalista hahmotuskykyä sekä keskittymistä. Hän erittelee musiikin oppimisen kolmeen ulottuvuuteen: oppiminen musiikista, musiikissa ja musiikin kautta. Oppiminen musiikin kautta integroi musiikin muihin oppiaineisiin ja edistää laaja-alaisia taitoja, kuten sosiaalisia taitoja, luovuutta ja tunne-elämää. (Ruoko-nen 2016, 14–15.)

2.3 Musiikin integraatio

Kun opetuslauluista puhutaan kasvatuksen ja koulutuksen alalla, kattoterminä on usein musiikin integraatio. Se viittaa erilaisten elementtien yhdistämiseen niin, että ne sulautu-vat yhdeksi kokonaisuudeksi. Yhdistämisen tarkoituksena on saavuttaa syvempi ja katta-vampi käsitys käsiteltävästä aiheesta. (Ruismäki 1998, 29–30 & 43.) Koulussa integraatio tarkoittaa käytännössä eri oppiaineiden yhdistämistä niin, että se tekee oppimisesta koko-naisvaltaista ja merkityksellistä oppilaille (Peltoniemi, 2022).

Useat tutkimukset ovat kartoittaneet musiikin integroimisen yleisyyttä ja luonnetta muihin oppiaineisiin eri puolilla maailmaa. DiDomenicon (2017) sekä Killian ja Wayma-nin (2015) tutkimukset Yhdysvalloissa osoittavat, että suuri osa opettajista käyttää mu-siikkia monipuolisesti opetuksessa mm. tunnelman muuttamiseen, ryhmähengen nostamiseen ja sisällön opettamiseen (DiDomenico, 2017; Killian & Wayman, 2015). Myös Suomessa on pitkään hyödynnetty taideaineita tukena muiden oppiaineiden opetuksessa alakouluissa. Mm. Kesäniemi, Ruokonen, Ruismäki ja Juvonen (2017), Kovalainen (2021) sekä Peltoniemi (2022) ovat tutkineet musiikin integroinnin menetelmiä ja opet-täjien kokemuksia (Kesäniemi et al., 2017; Kovalainen, 2021; Peltoniemi, 2022)

Liora Bresler on tunnettu kasvatustieteen tutkija, joka on erikoistunut taidekasva-tukseen ja integrointimalleihin opetuksessa. Breslerin (1995) esittelemät neljä integroin-tityyliä tarjoavat arvokkaan näkökulman siihen, miten opetuslauluja voidaan rakenteelli-sesti sovittaa eri oppiaineisiin ja opetuskonteksteihin. Käsittelen siksi lyhyesti näitä in-tegrointityylejä osoittaen, miten ne avaavat uusia mahdollisuuksia opetuslaulujen käyt-töön monipuolisissa opetustilanteissa.

1. Alisteinen (The Subservient Approach): Tässä lähestymistavassa taito- ja taideai-neet ovat alisteisia muihin aineisiin nähden ja niitä käytetään pääasiassa tukemaan muita oppiaineita. Opetuslaulu voisi esimerkiksi auttaa oppilaita muistamaan ma-

temaattisia kaavoja, historiallisia tapahtumia tai kieliopillisia sääntöjä. Tällöin laulun rooli olisi toimia mnemoteknisenä välineenä, joka helpottaa informaation muistamista ja omaksumista. Opetuslaulun varsinaisena tavoitteena olisi tässä siis tukea muuta oppimista. (Bresler, 1995)

2. Tasavertainen ja kognitiivinen (Co-Equal, Cognitive Style): Tässä lähestymistavassa taide ja muut aineet ovat tasavertaisia, ja niitä käytetään yhdessä syventämään oppilaiden ymmärrystä tietyistä aiheista. Tämä tapa vaatii opettajalta enemmän taiteellisia lahjoja tai moniammatillista yhteistyötä. Esimerkkinä voisi olla laulu, joka käyttää rytmejä tai sävelkulkuja esittämään matemaattisia käsitteitä (kuten tahtilajeja, fraktioita tai jopa monimutkaisempia aiheita kuten aaltomuotoja) ja voi auttaa oppilaita näkemään matemaattisten käsitteiden ja musiikin välisen yhteyden. Opetuslaulun rooli voi olla tutkia musiikin rakenteita ja samalla tarkastella esimerkiksi matemaattisia malleja tai kielen rakenteita, jolloin musiikki ja muut aineet täydentävät ja rikastuttavat toisiaan. Tavoitteena on luoda kokemus, joka yhdistää musikiillisen ymmärryksen muihin kognitiivisiin taitoihin ja tietoihin. (Bresler, 1995)

3. Affektiivinen lähestymistapa (The Affective Style): affektiivista integraatiota opetuslaulu edustaa silloin, kun sen ensisijainen tarkoitus tai vaikutus on herättää, ilmaista tai käsitellä tunteita samalla, kun se edistää kognitiivista oppimista. (Bresler, 1995) Esimerkkinä laulu voi kertoa tarinan tai käsitellä teemaa, joka herättää oppilaissa voimakkaita tunteita. Tämä voi auttaa heitä muodostamaan syvemmän yhteyden opetettavaan aiheeseen. Laulun kautta voidaan myös auttaa opiskelijoita tunnistamaan ja käsittelemään omia tunteitaan. Tämä voi tehdä oppimisesta merkityksellisempää ja unohtumatonta, koska tunteet ja tiedot linkittyvät yhteen muistissa. Opetuslaulun rooli liittyy siis tunteiden ja kokemusten käsittelyyn ja ilmaisuun musiikin ja laulun kautta. (Bresler, 1995)

4. Sosiaalinen lähestymistapa (The Social Integraton Style): Tässä lähestymistavassa korostuu yhteisöllisyys ja sosiaalinen oppiminen. Opetuslaulut voivat toimia välineinä yhteisölliseen oppimiseen ja ryhmätyöskentelyyn, auttaen oppilaita tuntemaan yhteenkuuluvuutta ja yhteisöllisyyttä. Laulut voivat myös tarjota välineitä kulttuurien välisen ymmärryksen ja empatian edistämiseen. Opetuslaulun rooli on siis yhteisöllisyyden ja sosiaalisen oppimisen korostaminen. Tavoitteena sosiaalisessa integrointityylissä on siis tukea yhteisöllisyyttä, sosiaalista oppimista ja kulttuurista ymmärrystä opetuslaulujen ja musiikin kautta. (Bresler, 1995)

Vaikka integraatiotyylit on esitelty erillisinä, ne voivat käytännössä lomittua (Bresler, 1995). On lisäksi olemassa monia tapoja kategorisoida integraatiot eri malleihin. Esimerkiksi funktionaalisessa lähestymistavassa voitaisiin soveltaa kinesteettistä integraatiomallia, jossa opetuslauluja yhdistetään liikkeeseen tai tanssiin, mikä saattaisi erityisesti tukea nuorempien oppilaiden oppimista. Kulttuurisessa integraatiomallissa opetuslauluja

voisi käyttää eri kulttuurien, arvojen ja perinteiden esittelyyn, auttaen oppilaita arvostamaan kulttuurista monimuotoisuutta. Vaikka jokainen jaottelu on omalla tavallaan keinotekoinen, ne tarjoavat arvokkaita näkökulmia opetuslaulujen käyttöön, erityisesti kun opettajalla on tietämystä musiikin vaikutuksista.

2.4 Katsauksen muita käsitteitä

Kirjallisuuskatsausta tehdessäni jätin pois kieltenopetukseen liittyvät tulokset. Käytin tämän vuoksi yhtenä hakuehtona termejä -EFL, -ESL ja -L2. EFL viittaa englannin opettamiseen vieraana kielenä niille ihmisille, jotka elävät maissa, joissa englanti ei ole virallinen kieli eikä sitä yleisesti käytetä päivittäisessä viestinnässä. ESL puolestaan viittaa englannin opettamiseen niille, jotka asuvat englanninkielisissä maissa mutta joiden äidinkieli ei ole englanti. L2 puolestaan tarkoittaa S2 tavoin "toista kieltä", eli kieltä, jota henkilö ei ole oppinut syntymästään lähtien, vaan on alkanut opiskella myöhemmin elämässään.

STEM on akronyympi, joka nousi tuloksissa toistuvasti esille. Se on lyhenne sanoista Science, Technology, Engineering, and Mathematics, suomeksi tiede, teknologia, insinööritiede ja matematiikka. STEM-alojen opetuksen ja tutkimuksen tavoitteena on syventää ymmärrystä näistä neljästä keskeisestä akateemisesta aihealueesta ja kannustaa opiskelijoita sekä tutkijoita valitsemaan nämä alat opintojensa ja uransa painopisteeksi. STEM-koulutuksessa painotetaan usein näiden aiheiden integroivaa lähestymistapaa, missä ne eivät ole erillään toisistaan, vaan opetetaan yhdessä, korostaen niiden keskinäistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Viime aikoina käsitettä on laajennettu nimellä STEAM, jossa "A" edustaa sanaa Arts, eli taiteet. Tämä viittaa ajatukseen, että taide ja suunnittelu ovat olennaisia tekijöitä innovaatioiden ja teknologisen edistymisen tukemisessa. (Hom & Dobrijevic, 2022.)

2.5 Kieltenopetus sekä ikäihmisten muistitutkimukset

Musiikin vaikutus kieltenopetukseen on noussut kansainvälisesti kiinnostavaksi aiheeksi. Esimerkiksi tutkimus ”Singing can facilitate a foreign language”(2014) osoittaa, että laulamisen voi edesauttaa unkarin kielen lyhytaikaista oppimista aikuisilla. Useat kieltenopettajat ovat integroineet lauluja ja musiikkia opetukseensa, koska on esitetty, että kielten prosodiset ominaisuudet, kuten rytmi, painotus ja intonaatio, ovat keskeisiä vieraan

kielen omaksumisessa. Laulujen hyödyntämisen etu kielten oppimisessa näyttäisi liittyvän siihen, miten ne voivat auttaa muistamaan ja jäsentämään informaatiota, erityisesti kun kyse on uuden kielen alkuvaiheista. (Ludke, Ferreira & Overy, 2014.)

Melodian on havaittu auttavan uusien sanojen muistamisessa (esim. Ludke, Ferreira & Overy, 2014) ja kansanlaulujen on todettu olevan hyödyllisiä kielen prosodian oppimisessa (Spicher & Sweeney, 2007). Useat tutkimukset ovat myös osoittaneet, että musiikilliset elementit kuten laulut, lorut ja rytmiset sävellykset voivat edistää parempaa ääntämistä ja tehdä puheesta sujuvampaa (Lems, 2005). Myös muut musiikin myönteiset vaikutukset ovat tulleet esiin kielenopetuksen tutkimuksissa - se voi mm. parantaa suorituskkyä (Hallam, Price & Katsarou, 2002) ja luoda luottamusta sekä innostavaa opiskelu-ympäristöä (Schön ym., 2008).

Ikäihmisten muistitutkimukset, kuten Tammelan (2022) tutkimus ja Särkämön ja kollegoiden (2011) työt, ovat osoittaneet musiikin merkityksen ikäihmisen kognitiivisille toimintoille (Tammela, 2022; Särkämö et al., 2011). Tammelan (2022) tuoreessa tutkimuksessa tarkastellaan ikäihmisten lapsuuden laulujen merkitystä ja siihen liittyviä muistoja, keskittyen erityisesti siihen, miten laulut vaikuttavat heihin. Tutkimus osoittaa, että laulaminen voi olla mahdollista, vaikka yksilön toimintakyky olisi heikentynyt muilla alueilla. Tammelan haastattelemaa henkilöitä myös yllätti se, että he muistivat laulujen sanat, vaikka olivat laulaneet ne viimeksi vuosikymmeniä sitten. Laulaminen herätti haastatelluissa ikäihmisissä muistoja ja tunteita. (Tammela, 2022.) Särkämö ja hänen kollegansa (2011) ovat tehneet samankaltaisia havaintoja "Muistaakseni laulan" -projektissaan. Heidän raporttinsa korostaa, että hoitohenkilökunta on havainnut, että muistisairaat, jotka saattavat unohtaa muita asioita, pystyvät silti laulamaan laulut täysin oikein. Tämä viittaa musiikin erityiseen kykyyn vaikuttaa muistoihin ja tunteisiin. (Särkämö et al., 2011.)

3 TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tämän kirjallisuuskatsauksen ensisijainen tarkoitus on tutustua opetuslaulujen käyttöön yli 16-vuotiaiden parissa. Vaikka musiikin kognitiiviset, psyykkiset ja sosiaaliset hyödyt ovat laajalti tunnettuja, opetuslaulujen hyödyntämisestä aikuiskoulutuksessa löytyy vain vähän tutkimuksia. Kirjallisuuskatsaus pyrkii valottamaan laulujen potentiaalia oppimateriaalina ja osin myös opetusmenetelmänä aikuisille. Tutkimuskysymysten kautta tavoitteena on selvittää, miten opetuslauluja voidaan hyödyntää eri tavoin aikuiskoulutuksessa. Katsauksessa ei käsitellä opetuslauluja kieltenopetuksen, musiikinopetuksen ja tanssinopetuksen aloilta.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Missä ja mihin opetuslauluja käytetään aikuisten parissa (muualla kuin kieltenopetuksessa) ja miten niitä hyödynnetään?
2. Mitä rooleja ja tavoitteita opetuslauluilla on?

3.2 Tutkimuksen lähestymistapa

Tämän katsauksen keskiössä on opetuslaulu, vaikka myös musiikin kuuntelun ja laulamisen vaikutukset oppimiseen ovat laajalti tutkittuja. On ymmärrettävää, että rajaus voi tuntua tietyllä tavalla keinotekoiselta. Tavoitteena on kuitenkin luoda katsaukselle selkeä painopiste, jotta voidaan paremmin ymmärtää opetuslaulun mahdollisuuksia aikuisten oppimateriaalina ja opetusmenetelmänä. On myös tärkeä mainita, että katsauksessa käsitelen opetuslaulua musiikillisesta näkökulmasta. Tutkimukseni ei ole kasvatustieteellinen, joten en pohdi katsauksessa lyriikkojen pedagogista näkökulmaa tai sitä, mitä integraatiotyylillä opetuslaulu edustaa. Sen sijaan pyrin valottamaan musiikin vaikutuksia ja sitä, millä tavoin opetuslaulun musiikki voi hyödyttää opetettavan/opeteltavan aiheen oppimista.

Työn perusta on kirjallisuuskatsauksessa. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on tarkastella julkaistua kirjallisuutta, mikä tarkoittaa, että sisällytetyt materiaalit ovat pysyviä ja mahdollisesti ovat käyneet läpi vertaisarvioinnin (Grant & Booth, 2009). Tutki-

muksen konteksti ei rajoitu tiettyyn maantieteelliseen sijaintiin tai tiettyyn opetusympäristöön, vaan siinä pyritään ymmärtämään opetuslaulujen käyttöä aikuisten parissa laajemmasta, kansainvälisestä näkökulmasta. Tutkimuskontekstissa pyritään myös tarkastelemaan opetuslaulujen integroimisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia oppimisprosessissa. Kirjallisuuskatsauksen lähestymistapa on integratiivinen, jossa tarkastellaan sekä laadullisia että määrällisiä tutkimuksia aiheesta.

Tutkimuksen lähestymistapa perustuu konstruktivistiseen tieteenfilosofiaan, jossa tieto rakentuu yksilön kokemusten, kulttuurin ja yhteisön vuorovaikutuksessa. Tämä lähestymistapa tunnustaa tiedon rakentuvan sosiaalisissa prosesseissa ja että erilaiset kulttuuriset ja yhteiskunnalliset kontekstit voivat vaikuttaa siihen, miten tietoa muodostetaan ja ymmärretään. Tämän vuoksi opetuslaulujen käyttö ja niiden vaikutus voivat vaihdella eri kulttuureissa ja yhteiskunnissa. (Berger & Luckman, 1994; Burr, 2003.)

Konstruktivistisen lähestymistavan valinta perustuu haluun ymmärtää opetuslaulujen moninaisia merkityksiä ja käyttötarkoituksia erilaisissa opetuskonteksteissa. Tutkimus pyrkii tunnistamaan ja analysoimaan niitä erilaisia tapoja, joilla opetuslauluja on käytetty aikuisten opetuksessa, sekä niitä merkityksiä ja vaikutuksia, joita niillä on ollut eri konteksteissa (Burr, 2003; Eskola & Suoranta, 2000; Kirk & Miller, 1986.)

3.3 Tutkimusaineisto ja sen keruu

Tämän kirjallisuuskatsauksen aineisto koostuu julkaisuista, jotka käsittelevät opetuslaulujen käyttöä yli 16-vuotiaiden parissa. Tutkimus nojaa kokonaisuudessaan toissijaiseen aineistoon eikä perustu suoraan ihmisten osallistumiseen tai haastatteluihin. Aineiston valinta perustui ennalta määriteltyihin hakukriteereihin ja -yhdistelmiin, joiden avulla pyrittiin varmistamaan aineiston oleellisuus ja relevanssi suhteessa tutkimuskysymyksiin.

Tutkimukseni aineistonkeruu toteutettiin heinä-elokuussa 2023 seuraavasti:

1. vaihe: Aloittaessani aineistonkeruuta keskityin ensisijaisesti neljään tietokantaan (Science Direct, Web of Science, Finna ja Google Scholar). Käytin hakusanoja "educational song*", "learning song*" sekä "instructional song* ". Pyrin rajaamaan hausta pois tuloksia kielenopetuksesta käyttämällä hakusanoja -efl, -esl, -l2. Suomenkielisiä hakusanoja olivat puolestaan ”opetuslaulu*” sekä ”oppimislaulu*”, joiden yhteydessä rajasin hausta pois ”-laulunopetus”. En sisällyttänyt ikämääritteitä hakuuni, koska tuloksia oli vähän ja halusin varmistaa, etten rajaa pois mahdollisesti oleellisia tutkimuksia. Saaduista tuloksista rajasin manuaalisesti pois loput selvästi kielen-, tanssin- ja musiikinopetuksen viittaavat tulokset sekä ne tulokset, jotka viittasivat selvästi alle 16-vuotiaisiin.

2. vaihe: Vähäisten tulosten takia päätin tehdä laajemman haun ilman pakollista opetuslaulun käsitettä. Hain tuloksia sanoilla "song and teaching and education" sekä "song and learning" samoin rajauksin ja samoista tietokannoista kuin yllä. Lisäsin uusia rajauksia katsaukseen epäolennaisten tulosten perusteella, kuten esimerkiksi -bird. Uusilla hakusanoilla rajaamisen jälkeen poistin tuloksista selvästi kielten-, tanssin- ja musiikinopetukseen sekä alle 16-vuotiaisiin viittaavat julkaisut.

3. vaihe: Lopuksi tein haun Finnan tietokantaan käyttäen hakusanaa "musiikin integraatio". Tämän hakuvaiheen tarkoitus oli täydentää ja laajentaa aikaisempia hakutuloksia sekä saada lisää taustatietoa aiheesta. Tämän jälkeen selasin vielä joidenkin relevanttien artikkeleiden lähdeluetteloita, joista löysin muutaman tuloksen lisää.

3.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysin toteutin pääasiassa laadullisesti, ottaen huomioon aiheen ja tutkimuskysymysten luonteen. Käytetty menetelmä oli kvalitatiivinen sisällönanalyysi. Pyrin varmistamaan analyysin luotettavuuden koko prosessin ajan. Valitsin aineiston analyysistä esimerkkikohtia, jotka löytyvät liitteistä 1 ja 2. Esimerkit havainnollistavat, miten aineistosta johdettiin tietyt teemat ja tulokset. Analyysimenetelmän valinta perustui haluuni syvällisesti ymmärtää ja tulkita aineistoa sekä vastata tutkimuskysymyksiin.

Kävin manuaalisesti läpi aineiston, joka käsitti yli 80 lähdetä, ja tässä prosessissa poistin tuloksista ne työt, jotka eivät mahtuneet asettamiini kriteereihin. Jäljelle jäi 16 tulosta, jotka vaikuttivat vastaavan parhaiten tutkimuskysymyksiini. Joukossa oli sekä tutkimuksia että kuvailevia artikkeleita. Tarkastellessani tuloksia, kirjasin ylös niiden tavoitteet ja metodit sekä jokaisen tuloksen relevanssin tutkimuskysymyksiini opetuslaulun osalta (liite 1). Tämän pohjatyön myötä puolet tuloksista rajautui vielä pois mm. kohderyhmän iän sekä opetuslaulun määritelmän perusteella: osassa mm. hyödynnettiin opimateriaalina valmiita, sisällöltään ei-opetuksellisia kappaleita sekä niiden sanoja sellaisenaan, yhdessä jopa kokonaisia albumeita.

Rajauksien jälkeen jäljelle jäi 6 tieteellistä tutkimusta sekä 2 kuvailevaa artikkelia. Harkinnan jälkeen rajasin vielä toisen kuvailevan artikkelin pois sillä perusteella, että se oli syvästi sidoksissa tiettyyn kulttuuriseen kontekstiin ja osoittautui liian erityiseksi sekä kapea-alaiseksi tutkimukseni tarkoitukseen nähden. Lopulliseen kirjallisuuskatsaukseen valikoitui siis yhteensä 7 tulosta - 6 tutkimusta ja yksi kuvaileva artikkeli. Ne esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1

Kirjallisuuskatsaukseen valitut 7 lähdettä

Tutkimus / julkaisu	Julkaisija
Calvert, S. L., & Tart, M. (1993). Song Versus Verbal Forms for Very-Long-Term, Long-Term, and Short-Term Verbatim Recall.	Journal of Applied Developmental Psychology
Carless, D., & Douglas, K. (2011). What's in a song? How songs contribute to the communication of social science research.	British Journal of Guidance & Counseling
Veiga, M. M., Nichols, B. D., & Holuszko, M. E. (2015). Teaching cleaner and responsible mining through songs.	The Extractive Industries and Society
Tisdell, C. C. (2019). An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song "e is a Magic Number".	International Journal of Innovation in Science and Mathematics Education
Crowther, X. G. J., Wessels, J., Lesser, L. M., & Breckler, J. L. (2020). Is memorization the name of the game? Undergraduates' perceptions of the usefulness of physiology songs.	Advances in Physiology Education
Cherry-Reid, K. A. (2020). Music to Our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to Do Gender and Sexuality Education (Publication No. 28025240).	Doctoral dissertation, University of Toronto
Sutton, S. A., Paton, D., Buergelt, P., Sagala, S., & Meilianda, E. (2021). Nandong smong and tsunami lullabies: Song and music as an effective communication tool in disaster risk reduction.	Journal of Disaster Risk Reduction

Jo analyysivaiheessa sain huomata, että tuloksista löytyy yhteisiä teemoja mm. vuorovaikutus, yhteisöllisyys ja motivointi (kts. taulukko 2, tavoitteet ja yläkäsitteet). Silti teemojen painotukset ovat erilaisia ja jokaisessa tapauksessa hyödynnetään opetuslauluja eri tavoin. Mietin pitkään, miten voisin käsitteellistää opetuslaulujen hyötyjä ja mistä näkökulmasta voisin ryhmitellä tulokset. Harkitsin aiemmin mainittua Breslerin mallia sekä toimintakyvyn eri ulottuvuuksiin keskittyvää mallia, joka olisi voinut luoda ymmärrystä siitä, miten opetuslaulut vaikuttavat yksilön kykyyn toimia ja suorittaa erilaisia tehtäviä. Lopulta päätin jakaa tulokset ryhmiin musiikin terapeuttisen vaikutuksen eri näkökulmien perusteella: psyykkiseen, fyysiseen, neurologiseen ja sosiaaliseen (liite 2). On tärkeää ymmärtää, että kategoriat ovat vain suuntaa antavia ja monet tutkimuksista ylittävät useita teemoja. Pyrin kuitenkin määrittämään kullekin julkaisulle sen keskeisimmän näkökulman. Tämä teemallinen ja käsitteellinen lähestymistapa antoi mahdollisuuden tunnistaa ja korostaa tärkeitä yksityiskohtia kustakin tutkimuksesta. Samalla se mahdollisti kokonaiskuvan muodostamisen siitä, miten opetuslauluilla voi vaikuttaa aikuisten opetuksessa hyvin eri näkökulmista. Tulosten jaottelu näkyy taulukosta 2.

Taulukko 2

Opetuslaulujen käsitteellistäminen: vaikutukset ja näkökulmat aikuisten opetuksessa

Julkaisu	Laulun tavoitteita	Yläkäsite	Näkökulma
Calvert, S. L., & Tart, M. (1993). Song Versus Verbal Forms...	Muistin ja tiedon hahmottamisen tehostaminen	Muisti	Neurologinen
Crowther, X. G. J., Wessels, J., Lesser, L. M., & Breckler, J. L. (2020). Is memorization the name of the game?	Muistin tehostaminen Tiedon välittäminen	Muisti	
Sutton, S. A., Paton, D., Buergelt, P., Sagala, S., & Meilanda, E. (2021). Nandong smong and tsunami lullabies...	Tiedon välittäminen	Yhteisöllisyys, riskienhallinta	Sosiaalinen
	Perinteiden välitys		
	Muistojen ylläpitäminen		
	Ymmärryksen lisäys		
	Yhteisöllisyyden lisäys		
Veiga, M. M., Nichols, B. D., & Holuszko, M. E. (2015). Teaching cleaner and responsible mining through songs.	Reflektio, dialogi	Yhteisöllisyys, vuorovaikutus (kannustaa opiskelijoita pohtimaan alaa ja siihen liittyviä kysymyksiä & stereotyyppioita)	Sosiaalinen
	Edistää sosiaalista ymmärrystä ja vastuullisuutta		
	Opettaa yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä näkökohtia		
Cherry-Reid, K. A. (2020). Music to Our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to Do Gender and Sexuality Education.	Reflektio	Vuorovaikutus (avata dialogia ja mahdollisuuksia itsetutkiskelulle)	Psyykinen
	Dialogi		
	Tiedon välittäminen		
	Validointi		
Tisdell, C. C. An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song "e is a Magic Number".	Fyysiset vaikutukset	Motivointi ja sitouttaminen, vuorovaikutus	Psyykinen
	Inspirointi		
	Tiedon välittäminen		
	Muistin tehostaminen		
	Ymmärryksen lisäys		
	Lähestymisen helpottaminen		
	Inhimillistäminen		
Digitaalinen sitouttaminen			
Carless, D., & Douglas, K. (2011). What's in a song? How songs contribute to the communication of social science re-search.	Tiedon välittäminen	Tiedon ja ymmärryksen syventäminen ja monipuolistaminen	Fyysinen
	Tiedon kehollistaminen		
	Osallistaminen		
	Tunteiden herättäminen		
	Ymmärryksen lisäys		
	Kannustaa pohdintaan		

4 TULOKSET

4.1 Neurologinen näkökulma: muistin tehostaminen

Opetuslaulujen hyödyntämisen neurologinen näkökulma ilmenee jossain määrin kaikissa tuloksissa, mutta erityisesti kahdessa tutkimuksessa, joissa molempien aiheena on muistin tehostaminen. Calvertin ja Tartin (1993) artikkelissa "Song Versus Verbal Forms for Very-Long-Term, Long-Term, and Short-Term Verbatim Recall" tarkastellaan laulujen vaikutusta muistiin opiskelun yhteydessä. Journal of Applied Developmental Psychology -lehdessä julkaistu tutkimus keskittyy siihen, kuinka Yhdysvaltain perustuslain johdantoa muistetaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tutkimuksessa tarkasteltiin erityisesti "School House Rock" -sarjan opetuksellista esimerkkiä, joka esitti perustuslain esipuheen lauluna. Laulun ajateltiin tukevan kielellistä prosessointia ja tehostavan opiskelun tuloksia. (Calvert & Tart, 1993)

Tutkimuksen ensimmäisessä osassa selvitettiin, muistivatko opiskelijat perustuslain esipuheen paremmin laulamalla sen vai vain puhumalla. Tulokset osoittivat, että laulamista valinneet opiskelijat muistivat merkittävästi enemmän esipuheen sanoja kuin pelkästään sanat toistaneet. Toisessa osassa taas tutkittiin laulun ja puhutun version eroja opiskelijoiden lyhyen ja pitkän aikavälin muistissa sekä toiston vaikutusta muistin tehokkuuteen. Laulu osoittautui tehokkaammaksi välineeksi muistamiseen kuin pelkkä puhuminen, erityisesti kun materiaali toistettiin useasti. Tämän tutkimuksen tulokset vahvistavat ajatusta siitä, että opetuslaulut voivat olla tehokas tapa parantaa aikuisten informaation muistamista. Toistuvan altistuksen avulla laulun kautta saatava tieto voi jäädä paremmin mieleen kuin pelkästään puhutun informaation kautta. (Calvert & Tart, 1993)

Eräs merkittävä huomio oli, että opiskelijat, jotka altistuivat laululle toistuvasti, raportoivat laulavansa sanat itselleen muistitehtävän aikana. Tämä voi viitata siihen, että laulu tarjoaa automaattisen harjoittelumekanismien sanojen ajattelulle. Tutkimuksen mukaan toistuva altistuminen lauluille saattaa johtaa sanojen automaattiseen harjoitteluun, mikä voi selittää parempia muistamistuloksia. (Calvert & Tart, 1993)

Vuonna 2020 julkaistun tutkimuksen "Is Memorization the Name of the Game - Undergraduate's Perceptions of the Usefulness of Physiology Songs" tekijöinä ovat Gregory J. Crowther et al. Tutkimus on julkaistu "Advances in Physiology Education" -leh-

dessä, ja se keskittyy opetuslaulujen hyödyntämiseen STEM-aineiden opetuksessa. Tutkimuksessa kartoitettiin 493 opiskelijan näkemyksiä kahdesta yhdysvaltalaisesta yliopistosta. Tutkimuksessa hyödynnetyt laulut valittiin suuresta valikoimasta, ja ne käsittelivät erityisesti fysiologian matemaattisia näkökulmia. Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttivat opiskelijoiden käsityksiin laulujen hyödyllisyydestä ja miten näitä tekijöitä voitaisiin hyödyntää parantamaan opetuslaulujen tehokkuutta STEM-aineiden opetuksessa. Tulokset osoittivat, että opiskelijat kokivat laulut muistin apuvälineinä ja että laulujen tiiviys ja informaation tiheys olivat merkittäviä tekijöitä oppimisessa. Vaikka tutkimus keskittyi STEM-aineisiin, uskotaan, että sen tulokset voivat hyvin olla sovellettavissa myös muihin oppiaineisiin. (Crowther et al., 2020.)

Tutkimuksen opetuslaulut olivat opettajien yksin tekemiä ja ne oli tallennettu yksinkertaisina ”live”-versioina ilman miksausta. Lauluille oli tehty video, jossa dia näytti sanoitukset ja niihin liittyvän yhtälön. Laulujen pituudet olivat välillä 17-54 sekuntia. Monet opiskelijat pitivät lauluja liian pitkinä. Kuunneltuani kappaleita havaitsin niiden olevan musiikillisesti hyvin yksinkertaisia, usein ilman harmoniaa. Myös tekninen toteutus oli, kuten tutkimuksessakin mainitaan, vaatimaton. (Crowther et al., 2020.)

Molemmat neurologisen näkökulman tutkimukset vahvistavat laulujen positiivisen vaikutuksen muistin tehostamiseen, mutta niiden painotukset eroavat. Calvertin ja Tartin (1993) tutkimus tarkastelee laulujen vaikutusta sekä lyhyen että pitkän aikavälin muistamiseen, todeten, että laulut edistävät muistia paremmin kuin pelkkä verbaalinen esitys. Tutkimus keskittyy erityisesti laulun ja kielellisen prosessoinnin yhteistyöhön muistamisessa. Crowtherin ja muiden (2020) tutkimus keskittyy puolestaan opetuslaulujen rooliin muistin apuvälineinä STEM-aineiden opetuksessa, korostaen laulujen tiiviiden ja informaation tiheyden merkitystä oppimisessa. Tässä näkökulmassa painotetaan laulujen käytännöllisyyttä ja tiiviyttä oppimisvälineenä. (Calvert & Tart, 1993; Crowther et al., 2020.)

4.2 Sosiaalinen näkökulma

Simeulue-saarella Indonesiassa käytetään perinteisiä lauluja, kuten 'nandong' ja lullabies, opettamaan yhteisölle, miten reagoida tsunameihin. Nämä laulut, jotka ovat osa saaren kulttuuriperinnettä, sisältävät tärkeää tietoa aikaisemmista tsunameista ja ohjaavat yhteisöä vastaaviin tilanteisiin. Ne auttoivat asukkaita reagoimaan nopeasti ja tehokkaasti vuoden 2004 tsunamiin, vähentäen kuolonuhrien määrää. Suttonin, Patonin, Buergeltin, Sagalan ja Meiliandan (2021) tekemässä etnografisessa tutkimuksessa "Nandong smong and

tsunami lullabies: Song and music as an effective communication tool in disaster risk reduction" tarkastellaan perinteisten laulujen ja tarinoiden roolia tiedon välittämisessä tsunameista (smong) sekä niiden välttämisestä saaren yhteisössä. Tutkimus nojaa laadullisiin menetelmiin, kuten etnografiseen kenttätyöhön ja narratiiviseen analyysiin. Tutkimusotokseen kuului 58 haastateltavaa, jotka olivat kokeneet vuoden 2004 tsunamin. (Sutton et al., 2021.)

Tutkimus korostaa musiikin ja laulun merkitystä tiedon välittämisessä, yhteisöllisyyden rakentamisessa ja katastrofiriskien hallinnassa. Musiikin ja laulun emotionaalinen vaikutus sekä niiden rooli kulttuurisena ja sosiaalisena ilmiönä ovat avainasemassa niiden tehokkaassa käytössä katastrofiriskien vähentämisessä. Lisäksi tutkimus korostaa musiikin kykyä välittää emotionaalisia viestejä ja sen merkitystä yhteisöjen rakentamisessa. Musiikki ja laulut toimivat paitsi tunteiden ja yhteisöllisyyden ilmentäjinä, myös voimakkaana välineenä informaation ja perinteen välittämiseen sukupolvelta toiselle. Erityisesti musiikin kyky vaikuttaa kuulijoiden tunteisiin ja näkemyksiin tekee siitä voimakkaan työkalun opetuksessa ja riskienhallinnassa. (Sutton et al., 2021.)

Toisen sosiaaliseen näkökulmaan sopivan julkaisun kirjoittajat ovat Veiga, Nichols ja Holuszko (2015), jotka esittelevät lehdessä *The Extractive Industries and Society*, kuinka musiikkia integroidaan insinöörikoulutukseen kaivosalalla. Heidän kuvaileva artikkelinsa "Teaching cleaner and responsible mining through songs" keskittyy opetuslauluihin, joiden avulla opiskelijat saadaan ymmärtämään kaivosteollisuuden vaikutuksia laajemmin. Kirjoittajat korostavat kaivosteollisuuden kehitystä. Alalta on siirrytty yksinkertaisemmista malleista kohti kokonaisvaltaisempia lähestymistapoja, jotka huomioivat moninaiset tekijät. Opetuslauluja käyttämällä laajennetaan teknistä näkökulmaa ympäristöllisiin sekä sosiaalisiin aspekteihin. Artikkelin mukaan musiikillinen komponentti insinöörikoulutuksessa voi edistää ideoiden jakamista, yhteisöllisyyttä ja opetussuunnitelman kehittämistä. Luova ympäristö musiikin avulla mahdollistaa myös kaivosinsinöörien paremman ymmärryksen yleisön mielipiteistä ja käsityksistä, joita he eivät välttämättä kohtaa perinteisemmissä kurseissa. (Veiga, Nichols & Holuszko, 2015.)

Artikkelissa esitellään useita kappaleita, jotka ovat muunnelmia tunnetuista lauluista ja jotka käsittelevät kaivosteollisuuden ja insinöörien mielikuvia. Esimerkiksi kappale "Imagine the world without mining" perustuu John Lennonin "Imagineen" ja tarjoaa kriittisen näkökulman kaivosteollisuuteen. "Avatar: how mining engineers are perceived" käsittelee stereotypioita ja negatiivisia mielikuvia liittyen kaivosalaan, ja "Father and Son: miners don't need to be so greedy" tarkastelee sukupolvien välisiä näkemyseroja

kaivostoiminnassa. Kirjoittajat korostavat, että musiikin integroiminen insinööriopetukseen voi tarjota opiskelijoille ainutlaatuisia oppimiskokemuksia, jotka rikastuttavat heidän ymmärrystään kaivosteollisuudesta ja sen monimutkaisista haasteista. Julkaisussa mainitaan, että musiikki ja laulut voivat olla tehokkaita välineitä opetuksessa, erityisesti kun keskustellaan yhteiskunnallisista ja ympäristöön liittyvistä näkökulmista. (Veiga, Nichols & Holuszko, 2015.)

Kun tarkastellaan opetuslaulujen vaikutuksia sosiaalisesta näkökulmasta, Suttonin ja muiden (2021) sekä Veigan ja muiden (2015) artikkelit tarjoavat mielenkiintoisia oivalluksia. Suttonin ja muiden tutkimus keskittyy kulttuuriperinteen, muistojen ylläpidon ja yhteisöllisyyden teemoihin katastrofiriskien hallinnassa, osoittaen kuinka laulut voivat edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja parantaa yhteisön valmiuksia selvitä kriisitilanteista. Tämä tutkimus korostaa laulujen roolia yhteisön jäsenten välisen kommunikaation ja yhteistyön vahvistajana. Veigan ja muiden artikkeli taas keskittyy kaivosinsinööriopiskelijoiden opetukseen laulujen avulla, joilla pyritään edistämään sosiaalista ymmärrystä ja vastuullisuutta ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvissä asioissa. Tässä jälkimmäisessä julkaisussa laulut toimivat välineenä, joka kannustaa opiskelijoita reflektoimaan ja dialogiin kaivosteollisuuden yhteiskunnallisista ja ympäristöllisistä haasteista. Molemmissa artikkeleissa korostuu laulujen käyttö yhteisöllisenä ja viestinnällisenä työkaluna, mutta eri konteksteissa ja tavoitteilla, toinen keskittyy katastrofiriskien hallintaan ja toinen kaivosteollisuuden vastuullisuuden opettamiseen. (Sutton et al., 2021; Veiga, Nichols & Holuszko, 2015.)

4.3 Fyysinen näkökulma: ymmärryksen syvennys

Carlessin ja Douglasin (2011) tutkimuksessa "What's in a song? How songs contribute to the communication of social science research", joka on julkaistu lehdessä *British Journal of Guidance & Counselling*, tarkastellaan laulujen merkitystä yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen viestinnässä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, voiko taiteellinen ilmaisu, kuten laulut, tarjota uusia näkökulmia ja syventää ymmärrystä yhteiskuntatieteissä. Tutkijat järjestivät kaksi esitystä, joissa yhdistettiin lauluja, musiikkia, runoutta ja tarinoita. He tarkastelivat, miten laulut stimuloivat oivalluksia ja ymmärrystä analysoimalla yleisön reaktioita heidän esitystyöhönsä. Yleisöltä kerättiin palautetta esitysten jälkeen, ja palautteen analysointi paljasti viisi keskeistä teemaa:

1. Osallistuminen ja vaikutus: Yleisö tunsi voimakasta osallistumisen tunnetta ja esityksen vaikutusta.
2. Tunteiden herättäminen: Laulut herättivät voimakkaita tunteita.
3. Ruumiillisen ymmärryksen tukeminen: Esitykset tukivat kehollista kokemusta.
4. Henkilökohtaisen pohdinnan ja paikallisen tiedon laukaisu: Laulut rohkaisivat henkilökohtaiseen pohdintaan ja paikallisen tiedon tuottamiseen.
5. Tyyliseikkojen käsittely: Yleisö arvioi esityksen tyyliä ja genrea. (Carless & Douglas, 2011.)

Laulut herättivät tunteita, kannustivat henkilökohtaiseen pohdintaan ja antoivat yleisölle mahdollisuuden kokea aiheet syvemmin. Tutkimuksen mukaan taiteelliset ilmaisukeinot, kuten laulut, voivat syventää ja monipuolistaa ymmärrystä yhteiskuntatieteellisistä aiheista. Tämä osoittaa laulujen potentiaalin yhtenä työkaluna yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa ja viestinnässä. Tutkimuksen kirjoittajat keskustelevat laulujen ja musiikin roolista fyysisessä tietoisuudessa ja kokemuksesta termillä “embodied knowing” (kehollinen tietäminen). Kehollinen tietäminen viittaa siihen, kuinka fyysinen kokemus ja kehon liikkeet voivat olla osa oppimis- ja ymmärrysprosessia. (Carless & Douglas, 2011.)

4.4 Psyykinen näkökulma

Tutkimukset, mitkä esitellään psyykkisen näkökulman alla, tarjoavat syvällistä ymmärrystä siitä, miten musiikki voi tukea henkistä hyvinvointia ja oppimista. Molemmissa tutkimuksissa laulujen käyttö on merkittävää henkisen kasvun ja oppimisen kannalta ja tuo esiin musiikin monipuolisen vaikutuksen psyykkiseen hyvinvointiin ja oppimiseen. Tisdellin (2019) tutkimuksessa "An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song “e is a Magic Number”" keskitytään musiikin ja matematiikan integroimiseen opetuksessa, erityisesti siihen, miten laulu "e is A Magic number" voi auttaa opiskelijoita ymmärtämään matemaattista konseptia. Tutkimus yhdistää taiteen (lyriikan, laulun, musiikin, kuvien) matematiikan (numeron e) ja digitaalisen opetuksen (verkko, avoin streaming-video; laajamittainen koulutus). (Tisdell, 2019.)

Tisdellin tutkimus(2019) käsittelee monenlaisia opetuslaulun ulottuvuuksia, mutta sen pääpaino on taiteen ja musiikin yhdistämisessä matematiikan opetukseen ja laulun

reflektoinnissa pedagogisena työkaluna. Siinä keskitytään musiikin rooliin opetuksessa sekä siihen, kuinka laulu voi auttaa opiskelijoita ymmärtämään ja muistamaan matemaattisia konsepteja. Eritoten Tisdell tarkastelee, kuinka musiikkikappale voi toimia opetuksessa sekä perinteisessä luokkahuoneessa, että digitaalisessa ympäristössä. (Tisdell, 2019.)

Keskeinen painopiste tutkimuksella on arts-integrated opetuksessa, mikä tarkoittaa eri taidemuotojen, kuten musiikin, integroimista opetukseen. Kappaleen luomiseen ja jakamiseen liittyvä osuus tuo esille sen, kuinka musiikki voi olla väline dialogin luomisessa ja oppijoiden sitouttamisessa, erityisesti digitaalisissa ympäristöissä. Tisdell reflektoi laulun luomisen prosessia, sen pedagogista merkitystä ja sitä, kuinka laulu toimii dialogin luomisessa kuulijoiden kanssa, erityisesti digitaalisessa ympäristössä. Vaikka tutkimuksessa on myös viitteitä musiikin neurologisten vaikutusten hyödyntämiseen (kuten mne-moniikkojen käyttö), painopiste näyttää olevan enemmän laulun roolissa opetuksellisena ja reflektiivisenä välineenä. (Tisdell, 2019.)

Cherry-Reidin tutkimus "Music to Our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to do Gender and Sexuality Education"(2020) tarjoaa puolestaan uudenlaisen näkökulman sukupuolen ja seksuaalisuuden opetukseen. Se keskittyy queer folk -laulujen käyttöön sukupuolen ja seksuaalisuuden opetuksessa Ontariossa, Kanadassa. Tutkimus perustuu 2,5 kuukauden mittaiseen jaksoon, jossa 13 nuorta (ikäväli 16-20 vuotta) osallistui queer folk -lauluja sisältävään opetukseen. (Cherry-Reid, 2020.)

Väitöskirja nostaa esille, kuinka queer folk -laulupedagogiikka toimii opetuksellisena työkaluna, mutta myös tarjoaa opiskelijoille psyykkisiä hyötyjä, kuten yhteenkuuluvuuden tunnetta, itsetunnon vahvistumista ja omien kokemusten validointia. Keskiössä on "dialogic rapport" tai suomennettuna "dialogisen suhteutumisen" käsite. Se tarkoittaa syvällistä yhteyttä, mikä muodostuu laulun ja kuulijan välillä. Tämä voi antaa kuulijalle tunteen siitä, että hänen kokemuksensa ja tunteensa ovat tärkeitä, ymmärrettyjä ja tuetuja. Tämän yhteyden myötä musiikki voi toimia välineenä, joka auttaa yksilöitä prosessoimaan omia kokemuksiaan, ilmaisemaan itseään ja tuntemaan yhteenkuuluvuutta. (Cherry-Reid, 2020.)

Tutkimuksessa havaittiin, että osallistujat reagoivat voimakkaasti queer folk -lauluihin, ja he kokivat niiden puhuvan heille suoraan ja henkilökohtaisesti. Monien osallistujien oli myös helppo samaistua laulujen sanoituksiin, erityisesti niihin, jotka käsittelevät LGBTQ2S+ aiheita. Tämä samaistuminen herätti monia jakamaan omia tarinoitaan ja kokemuksiaan, mikä puolestaan loi rikkaan dialogisen oppimisympäristön. Laulu toimi

ikään kuin peilinä kuuntelijalle, heijastaen takaisin yksilön omia kokemuksia, tunteita ja identiteettiä. Monet tutkimukseen osallistuneet opiskelijat kokivat myös, että heidän kokemuksensa, identiteettinsä ja tunteensa saivat validoinnin ja tunnustuksen queer folk -laulujen kautta. Yhteenvetona, musiikki, erityisesti queer folk -lauluja sisältävä opetus, voi tarjota paitsi opetuksellisia etuja myös merkittäviä psyykkisiä hyötyjä. Se voi edistää itsetuntemusta, itseilmaisua, yhteisöllisyyden tunnetta ja tarjota ympäristön, jossa yksilöt voivat kokea tulevansa nähdyiksi, kuulluiksi ja ymmärretyiksi. Tämä on kirjoittajan mukaan erityisen merkittävää LGBTQ2S+ yhteisölle, joka voi kohdata haasteita validoinnin ja hyväksynnän saamisessa. Opetuslaulu voi tutkimuksen mukaan siis toimia välineenä, joka tunnustaa ja vahvistaa yksilön kokemuksia ja identiteettiä. (Cherry-Reid, 2020.)

Molemmissa yllä esitellyissä tutkimuksissa laulujen käyttö on merkittävää oppimisen ja henkisen kasvun kannalta ja tuo esiin musiikin monipuolisen vaikutuksen psyykkiseen hyvinvointiin ja oppimiseen. Tisdellin tutkimuksessa opetuslaulu toimii inspiraationa ja motivaationa opiskelijoille, laajentaen heidän näkökulmiaan ja tukien myönteistä oppimisympäristöä, joka edistää itsetuntoa ja itseluottamusta. Cherry-Reidin (2020) tutkimuksessa korostetaan puolestaan musiikin roolia opiskelijoiden itseilmaisun, itsetunteuksen ja psyykkisen hyvinvoinnin tukena, avaten dialogia ja mahdollisuuksia itsetutkiskeluun. (Cherry-Reid, 2020; Tisdell, 2019.)

5 POHDINTA

Kirjallisuuskatsaukseni keskittyi opetuslaulujen hyödyntämiseen yli 16-vuotiaiden parissa. Vaikka opetuslauluilla on pitkät perinteet, oli yllättävää huomata, että ne ovat ali-edustettuja nykytutkimuksessa. Toisaalta on hyvin mahdollista, etten löytänyt kaikkia relevantteja lähteitä, sillä käyttämäni avainsanat eivät ehkä olleet riittävän kattavia. Olisin voinut löytää lisää hakutuloksia ja laajempaa näkökulmaa aiheeseen käyttämällä esim. hakusanoja edumusic tai edutainment. Myös kieltenopetuksen rajaus katsauksen ulkopuolelle kavensi tuloksia. On lisäksi huomioitava, että valitsin katsauksen aiheeksi opetuslaulun ja päätin olla käsittelemättä erikseen laulamista tai musiikin kuuntelua aikuisten oppimisen parissa. Monipuolisempi ja laajakatseisempi lähestymistapa olisi voinut tuoda katsaukselle lisäarvoa. Myös tarkempi tutustuminen taideintegraatioon aikuiskoulutuksessa olisi voinut olla hyödyllistä. Uskon, että aihetta olisi mielenkiintoista tarkastella myös tutustumalla aikuisille suunnattuun mainosmusiikkiin ja sen psykologisiin vaikutuksiin.

Mielestäni musiikkia tulisi rohkeasti hyödyntää opetuksessa, vaikka opettaja tai ohjaaja ei olisikaan musiikin ammattilainen. Katsauksen myötä tulee mm. ilmi, että opetuslaulua ei tarvitse itse säveltää. Osassa lauluissa käytettiin tuttuja melodioita, mikä voi olla jopa perusteltua. Purnel-Webbin ja Speelmanin (2008) mukaan on mahdollista, että rytmin ja musiikin elementit voivat edistää tekstin mieleenpainumista. Heidän tutkimuksensa antaa ymmärtää, että melodian tai rytmin ennestään tunteminen voi olla hyödyksi muistamisessa. (Purnell-Webb&Speelman, 2008.) Myös Tamminen, Rastle, Darby, Lucas ja Williamson (2017) ovat havainneet, että laulaminen, erityisesti kun käytetään tuttua melodiaa, voi olla tehokas muistamisen apuväline. (Tamminen ym., 2017).

Vaikka opetuslaulujen hyödyntämisen tulokset ovat lupaavia, en löytänyt tietoa niiden mahdollisista haittavaikutuksista. Osa opetuslauluista, joita tarkastelin, herättivät myös kysymyksiä niiden musiikillisesta suunnittelusta. Esimerkiksi Crowtherin et al. (2020) tutkimus "Is Memorization the Name of the Game - Undergraduate's Perceptions of the Usefulness of Physiology Songs" sai miettimään, että jos opetuslaulun musiikki on heikkolaatuista, voiko tutkimus antaa todellista kuvaa musiikin hyödyistä oppimisessa? Kyseisen tutkimuksen ensisijainen tavoite oli ymmärtää, miten laulut voivat tukea opiskelua, mutta on syytä kysyä, voiko sen tuloksia soveltaa laajasti kaikkiin opetuslauluihin vai ovatko ne spesifejä vain tällaisille yksinkertaisille musiikillisia elementtejä sisältäville

tallenteille. Vaikka kappaleen tekijän ei tarvitse olla ammattilainen, mielestäni olisi siis tärkeää, että opetuslaulujen parissa tehtäisi myös yhteistyötä musiikin ammattilaisten – esimerkiksi muusikkojen ja musiikkiterapeuttien kanssa. Moniammatillinen lähestymistapa voisi tuottaa tehokkaampia ja merkityksellisempiä opetuslauluja.

Jatkotutkimuksissa voitaisiin arvioida opetuslauluja eri konteksteissa ja tutkia moniammatillisen yhteistyön mahdollisuuksia. Erilaiset musiikkipsykologian teoriat voisivat tarjota arvokkaita näkökulmia aiheeseen auttaen syventämään oppimiskokemusta. Esimerkiksi Cherry-Reidin väitöskirjan tuloksissa esiintyvät ilmiöt ovat hyvin tunnettuja musiikkiterapeuttien keskuudessa. Musiikki koetaan usein hyvin henkilökohtaisena ja se voi myös olla keino tutkia ja määritellä itsetuntoamme sekä saada meidät tuntemaan itsemme paremmin (Laiho, 2004). Musiikki voi myös herättää tunteita, joita ei muuten tunnistettaisi (Huotilainen 2009, 46). Psykologi Even Ruudin(1997) mukaan musiikin kuunteleminen, esittäminen ja siitä puhuminen ei ole heijastus identiteetistämme, vaan tapa, millä esitämme ympäristölle identiteettiämme. Tällä tavoin musiikillinen toiminta voi olla tapa kokea jotain itsestensä oman itsensä ulkopuolella, ulkoisessa muodossa. (Ruud, 1997.)

Musiikki resonoi ihmisissä universaalisti, ja sillä on suuri potentiaali rikastuttaa opetusta ja oppimista. Tulevaisuudessa olisi toivottavaa nähdä enemmän moniammatillista yhteistyötä opetusmateriaalien kehittämisessä. Erityisesti aikuisopetuksen parissa on mielestäni tarve moniaistilliselle materiaalille, joka ottaa huomioon aikuisten erityistarpeet ja oppimisstrategiat. Nykyinen pedagoginen materiaali on pääasiassa visuaalista, mikä asettaa turhia haasteita erilaisille oppijoille ja esimerkiksi näkövammaisille. Toivon, että tämä tutkimus inspiroisi opettajia hyödyntämään musiikkia enemmän opetuksessaan ja tekemään myös rohkeasti yhteistyötä eri alojen asiantuntijoiden, kuten muusikkojen ja musiikkiterapeuttien kanssa.

LÄHTEET

- Ahonen, K. (2004). *Johdatus musiikin oppimiseen*. Helsinki: Finn Lectura.
- Alanne, S. (2014). *Musiikkipsykoterapia, teoria ja käytäntö*. ACTA UNIVERSITATIS OULUENSIS D Medica 1248. Tampere 2014: Juvenes print.
- Alisaari, J. (2016). *Songs and poems in the second language classroom: The hidden potential of singing for developing writing fluency*. Department of Teacher Education, University of Turku.
- Berger, P. L., & Luckman, T. (1994). *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. Anchor.
- Bresler, L. (1995). The Subservient, CoEqual, Affective, and Social Integration Styles and their Implications for the Arts. *Arts Education Policy Review*, 96(5), 31-37. <https://doi.org/10.1080/10632913.1995.9934564>
- Burr, V. (2003). *An introduction to social constructionism*. Routledge.
- Carless, D., & Douglas, K. (2011). What's in a song? How songs contribute to the communication of social science research. *British Journal of Guidance & Counselling*, 39(5), 439-454. <https://doi.org/10.1080/03069885.2011.621522>
- Calvert, S. L., & Tart, M. (1993). Song Versus Verbal Forms for Very-Long-Term, Long-Term, and Short-Term Verbatim Recall. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 14(3), 245-260
- Cherry-Reid, K. A. (2020). *Music to our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to do Gender and Sexuality Education*. Doctoral dissertation, University of Toronto.
- Crowther, X. G. J., Wessels, J., Lesser, L. M., & Breckler, J. L. (2020). Is memorization the name of the game? Undergraduates' perceptions of the usefulness of physiology songs. *Advances in Physiology Education*, 44, 104–112. <https://doi.org/10.1152/advan.00112.2019>
- DiDomenico, J. (2017). Effective Integration of Music in the Elementary School Classroom. *I.e.: Inquiry in Education*, 9(2).
- Eerola, T. & Saarikallio, S. (2010). Musiikki ja tunteet. Teoksessa J. Louhivuori & Saarikallio, S. (Toim.) *Musiikkipsykologia* (s. 259–278). Atena: Jyväskylä.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (2000). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino.

- Ferreri, L., & Verga, L. (2016). *Benefits of Music on Verbal Learning and Memory: How and When Does It Work? Music Perception: An Interdisciplinary Journal*, 34(2), 167–182. Haettu osoitteesta <https://www.jstor.org/journal/musicperception>
- Grant, M. J., & Booth, A. (2009). A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26(2), 91–108. <https://doi.org/10.1111/j.1471-1842.2009.00848.x>
- Hafner, J. W., Jou, A. C., Wang, H., Bleess, B. B., & Tham, S. K. (2015). Death before disco: The effectiveness of a musical metronome in layperson cardiopulmonary resuscitation training. *The Journal of Emergency Medicine*, 48(1), 43–52. <https://doi.org/10.1016/j.jemermed.2014.07.048>
- Hallam, S., Price, J., & Katsarou, G. (2002). The effects of background music on primary school pupils' task performance. *Educational Studies*, 28(2), 111–122. <https://doi.org/10.1080/03055690220124551>
- Hom, E. J., & Dobrijevic, D. (2022, Lokakuu 26). What is STEM Education? Human Behavior Education. Haettu osoitteesta: [What is STEM Education? | Live Science](#)
- Huotilainen, M. (2019). *Näin aivot oppivat*. PS-kustannus: Jyväskylä.
- Huotilainen, M. (2011). Musiikki ja aivot – Aivotutkimus tunnistaa musiikin erityisen merkityksen ihmiselle. Teoksessa Lilja-Viherlampi, Liisa-Maria. (toim.) *Ihminen ja musiikki – Musiikillisen vuorovaikutuksen ulottuvuuksia*. Turku. Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Isopahkala-Bouret, U. (2021). Aikuiskasvatuksella rakennetaan tulevaisuutta koronakriisin jälkeen. *Aikuiskasvatus*, 41(3), 206–207. <https://doi.org/10.33336/aik.111576>
- Jensen, J. B. (2019). Music, social learning and senses in university pedagogy: An intersection between art and academe. *Arts and Humanities in Higher Education*, 18(4), 311–328. <https://doi.org/10.1177/1474022217732944>
- Kalakoski, V. (2010). Musiikki muistissa. Teoksessa J. Louhivuori & S. Saarikallio (Toim.), *Musiikkipsykologia* (s. 137–151). Atena: Jyväskylä.
- Kesäniemi, S., Ruokonen, I., Ruismäki, H., & Juvonen, A. (2017). Songdrawing in the Classroom: Elementary School Teachers' Conceptions of Songdrawing. *CFMAE: The Changing Face of Music & Art Education*, 9, 83–105
- Killian, J. L. & Wayman, J. B. (2015). The Prevalence of the Use of Music as a Teaching Tool among Selected American Classroom Educators: A Preliminary Examination. *Texas Music Education Research*, 22–37 2015.

- Kirk, J., & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. SAGE Publications.
- Koelsch, S., & Stegemann, T. (2012). The brain and positive biological effects in healthy and clinical populations. In R. A. R. MacDonald, G. Kreutz, & L. Mitchell (Eds.), *Music, health, and wellbeing* (pp. 436–456). Oxford University Press. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1093/acprof:oso/9780199586974.003.0029>
- Kovalainen, L. (2021). *Luokanopettajien kokemuksia musiikin eheyttävästä käytämisestä 3–6-luokkien opetuksessa*. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto. Helda-julkaisuarkisto. Haettu osoitteesta <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/334293>
- Kraus, N. & Chandrasekaran, B. 2010. Music training for the development of auditory skills. *Nature Reviews Neuroscience* (11), 599–605.
- Kuha. 2007. *Intervallit*, Musiikkikappale, Youtube-videopalvelu. Julkaistu 10.1.2010. Viitattu 14.9.2023. <https://youtu.be/uN0a3e50iS0?si=TvbWLh6lxfVdEsgc>
- Lems, K. (2005). Music works: Music for adult English language learners. *New Directions for Adult and Continuing Education*, DOI:10.1002/ACE.185
- Levitin, D. J. (2010). *Musiikki ja aivot: Ihmisen erään pakkomielteen tiedettä* (T. Paukku, Trans.). Terra Cognita
- Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M. (2016). *Kasvatuspsykologia* (3., uud. p.). Jyväskylä: PS-kustannus
- Linjama, K. (2019). *Lauluhetkiä aikuisten maahanmuuttajien S2-opetuksessa*. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten laitos.
- Ludke, K.M., Ferreira, F., & Overy, K. (2014). Singing can facilitate foreign language learning. *Memory Cognition*, 42, 41–52. <https://doi.org/10.3758/s13421-013-0342-5>
- McMullen, E. & Saffran, J. 2003. Music and language: a development perspective. *Music Perception* 21: 289-311.
- Nurmi, J., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. (2014). *Ihmisen psykologinen kehitys* (5., uud. p.). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Patel, A. D. (2008). *Music, Language, and the Brain*. New York: Oxford University Press.

- Peltoniemi, A. (2023). *Musiikin oppiainerajat ylittävä opetus – Tapaustutkimus opettajien tavoista hyödyntää musiikkia opetuksessaan*. Pro gradu -tutkielma, Turun Yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, Rauma.
- Pitkänen, J. (2022). *Opetuslaulujen rooli ja vaikutus oppimiseen peruskoulussa*. Kandidaatintutkielma, Kasvatustieteiden tiedekunta, Kasvatus- ja opetusalan tutkinto-ohjelma.
- Purnell-Webb, P., & Speelman, C. P. (2008). Effects of music on memory for text. *Perceptual and Motor Skills*, 106(3), 927–957. Haettu osoitteesta <https://doi.org/10.124152.oulu.fi:9443/10.2466/pms.106.3.927-957>
- Ruismäki, H. (1998). Musiikki osana taidekasvatusta ja elämää – näkökulmia musiikkikasvatuksesta. *Teoksessa A. Puurula (toim.), Taito- ja taideaineiden opetuksen integrointi: kokemuksia, käytäntöjä, teoriaa*. Kokonaisuus on enemmän –seminaarin (4.12.1997) puheenvuorot. (s. 29–48). *Studia pedagogica* 17. Helsingin yliopiston opettajakoulutuslaitos, Vantaan täydennyskoulutuslaitos.
- Ruokonen, I. (2016). *Esi- ja alkuopetuksen musiikin didaktiikka*. Helsinki: Finn Lectura.
- Saarikallio, S. (2010). Musiikin tunnenerkitykset arkielämässä. Teoksessa: J., Louhivuori & S., Saarikallio (toim.). *Musiikkipsykologia* (279–294). Jyväskylä: Atena.
- Salmelin, R. (2008). Aivot ja kielen ymmärtäminen. *Tieteessä Tapahtuu*, 26(1). Noudettu osoitteesta <https://journal.fi/tt/article/view/423>
- Schön, D., Boyer, M., Moreno, S., Besson, M., Peretz, I., & Kolinsky, R. (2008). Songs as an aid for language acquisition. *Cognition*, 106, 975–983.
- Sihvonen, A. J., Leo, V., Särkämö, T., & Soimila, S. (2014). Musiikin vaikuttavuus aivojen kuntoutuksessa. *Lääketeieteellinen Aikakauskirja Duodecim*, 130(18), 1852-1860. <https://www.duodecimlehti.fi/duo11845>
- Spicher, L., & Sweeney, F. (2007). Folk music in the L2 classroom: Development of native-like pronunciation through prosodic engagement strategies. *Connections*, 1, 35–48.
- Sutton, S. A., Paton, D., Buergelt, P., Sagala, S., & Meilianda, E. (2021). Nandong smong and tsunami lullabies: Song and music as an effective communication tool in disaster risk reduction. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 65, 102527. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2021.102527>
- Stern, D. (1985). *The Interpersonal World of the Infant: A View from Psychoanalysis and Developmental Psychology*. New York: Basic Books.

- Stern, D. N. (2010). *Forms of vitality: Exploring dynamic experience in psychology, the arts, psychotherapy, and development*. Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/med:psych/9780199586066.001.0001>
- Särkämö, T., Laitinen, S., Numminen, A., Tervaniemi, M., Kurki, M., & Rantanen, P. (2011). *Muistaakseni laulan: Musiikin käyttö muistisairaiden mielialan, elämänlaadun ja kognitiivisen toimintakyvyn tukemisessa* (Miina Sillanpään Säätiön julkaisusarja A:10). Miina Sillanpään Säätiö.
- Särkämö, T., & Sihvonen, A. J. (2018). Golden oldies and silver brains: Deficits, preservation, learning, and rehabilitation effects of music in ageing-related neurological disorders. *Cortex*, 109, 104-123.
<https://doi.org/10.1016/j.cortex.2018.08.034>
- Tammela, A. (2022). *Kansakoululaisen lauluarteisto: Jälleenrakennusajalta tutut laulut ikäihmisten laulukokemuksissa ja muistoissa* (JYU Dissertations 481). University of Jyväskylä.
- Tamminen, J., Rastle, K., Darby, J., Lucas, R., & Williamson, V. J. (2017). The impact of music on learning and consolidation of novel words. *Memory*, 25(1), 107–121.
<https://doi.org/10.1080/09658211.2015.1130843>
- Tisdell, C. C. (2019). An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song “e is a Magic Number”. *International Journal of Innovation in Science and Mathematics Education*, 27(7), 46-61.
<https://doi.org/10.30722/IJISME.27.07.005>
- Trainor, L. J., & Zatorre, R. J. (2018). The neurobiology of musical expectations: From perception to emotion. In S. Hallam, I. Cross, & M. Thaut (Eds.), *The Oxford Handbook of Music Psychology*. Oxford University Press.
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=4310753>
- Veiga, M. M., Nichols, B. D., & Holuszko, M. E. (2015). Teaching cleaner and responsible mining through songs. *The Extractive Industries and Society*.
<https://doi.org/10.1016/j.exis.2015.02.001>
- Wikipedia. (2023, 27. toukokuuta). *Kesäkumi*. Viitattu 1. syyskuuta 2023, osoitteesta <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kes%C3%A4kumi>

LIITTEET

Liite 1. Kuvankaappaus aineiston ensimmäisestä analyysivaiheesta (lähteitä oli 16 kpl)

TUTKIMUS			OPETUSLAULU		
Nimi	Tavoite	Metodi	Kohderyhmä(t)	Rooli(t)	Tavoitteet
Albacete-Maza, J., Fernández-Cano, A., & Callejas, Z. (2023). Exploring folk songs to educate for resilience. On the Horizon	tutkia espanjalaisten lasten kansanlaulujen eksplisiittisen traagisen sisällön läsnäoloa ja arvioida, voisivatko ne toimia kulttuurisena resurssina, jolla on muuntavaa kasvatuksellista potentiaalia kehittää kykyä kohdata tragedia ja vahvistaa resilienssiä.	Analysoidaan 2,558 Espanjan lasten kansanlaulun sanoja. Manuaalinen sisältöanalyysi & tietokoneavusteista sisältöanalyysi	Lapset	kulttuurisen perinteen ja arvojen välittäjä, apuväline vaikeista asioista keskusteluun ja opetukseen	Toimia opetusvälineenä resilienssin ja traagisuuden teemojen välittämiseen nuorille. Opettaa, viihdyttää ja välittää kulttuurisia arvoja.
Tisdell, C. C. (2019). An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song "e is a Magic Number" .	päättävöitteenä on tutkia musiikin käyttämisen ansioita matematiikan opetuksessa ja oppimisessa. Erityisesti se syvenyy taide-integroituun opetusmenetelmään matematiikassa tarkastelemalla laulua, joka on suunniteltu innostamaan ja selittämään matemaattisia käsitteitä liittyen lukuun "e".	Tapaustutkimus. Henkilökohtainen reflektio, kriittinen tarkastelu, online-vastaanoton analysointi	Laulun sisällön perusteella korkeakoulutasoinen opetus eli stereotypisesti nuoret aikuiset	Opetustyökalu, joka integroi taiteen (lyriikan ja musiikin) matematiikan opetukseen.	inspiroida ja selittää luvun e näkökohtia. tarjota opiskelijoille ja opettajille uudenlainen näkökulma ja väline matemaattisten käsitteiden opettamiseen ja oppimiseen.
Cherry-Reid, K. A. (2020). Music to Our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to Do Gender and Sexuality Education (Publication No. 28025240). Doctoral dissertation, University of Toronto. ProQuest Dissertations Publishing.	Tutkimus keskittyy siihen, miten Queer Across Canada -laulut (https://katereid.net/queer-across-canada-2013) herättivät kysymyksiä ja dialogia, tarjosivat tilan merkitysten luomiseen ja kuinka ne saivat aikaan, mitä Ellsworth (2005) kutsuisi "pedagogiseksi voimaksi" (s. 5) luokkahuoneissa.	väitöskirja, practitioner research, 2,5 kuukauden tutkimuksen dokumentoinnin analyysi, jossa queer folk song pedagogiikkaa käytettiin sukupuolen ja seksuaalisuuden opetuksessa	16-20-vuotiaat (vaihtoehtoisessa toisen asteen koulussa.), 13 oppilasta	keskustelunherättäjä ja reflektion väline. toimia opetuksen ja opetussuunnitelman välineenä kouluissa sukupuolen ja seksuaalisuuden käsittelyn tukena. Esteettisten kokemusten luoja	avata dialogia sukupuolesta, seksuaalisuudesta ja ihmissuhteista, erityisesti LGBTQ2S+ kokemuksista ja näkökulmista. avata mahdollisuuksia monitulkintaisuudelle ja itsetutkiskelulle.

Liite 2. Taulukko varsinaisen kirjallisuuskatsauksen tulosten(7kpl) analysoinnista

Julkaisu	Neurologinen nk	Sosiaalinen nk	Psykykinen nk	Fyysinen nk
<i>Teaching Cleaner and Responsible Mining through Songs</i>	Ei suoraan keskity näihin, mutta musiikin käyttö opetuksessa voi myös edistää muistia, keskittymistä ja oppimista, jotka ovat keskeisiä neurologisia prosesseja.	Opettaa kaivosinsinööriopiskelijoille yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä näkökohtia kaivostoiminnasta, mikä voi edistää sosiaalista ymmärrystä ja vastuullisuutta kaivosteollisuudessa	Laulut voivat olla inspiroivia ja motivoivia opiskelijoita oppimaan ja ymmärtämään paremmin kaivostöiminnan ympäristövaikutuksia ja yhteiskunnallisia näkökohtia, mikä voi olla hyödyllistä heidän psyykkiselle hyvinvoinnilleen ja opiskelumennetykselle.	Ei suoraan keskity fyysiisiin hyvinvointivaikutuksiin, tosin voi epäsuorasti vaikuttaa fyysiseen hyvinvointiin vähentämällä ympäristön saastumista ja edistämällä turvallisempia kaivostöimintäkäytäntöjä
<i>What's in a Song? How Songs Contribute to the Communication of Social Science Research</i>	Musiikki ja laulut voivat tukea kognitiivista prosessointia ja auttaa yksilöitä muistamaan ja ymmärtämään sosiaalitteellistä tietoa paremmin.	Laulut ja musiikki voivat toimia välineinä sosiaalitteellisen tiedon viestinnässä, mikä voi edistää yhteisön ymmärrystä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta.	Musiikin ja laulun avulla voidaan herättää emotionaalaisia vastauksia, jotka voivat vaikuttaa yksilöiden psyykkiseen hyvinvointiin ja auttaa heitä käsittelemään sosiaalitieteellisiä kysymyksiä syvällisemmin.	Musiikki ja laulut voivat tukea kehollista tietämistä (embodied knowing), mikä korostaa fyysisistä kokemuksista ja kehon liikkeitä oppimis- ja ymmärrysprosesseissa.
<i>Is memorization the name of the game? Undergraduates' perceptions of the usefulness of physiology songs</i>	Tutkimus osoittaa, että monet opiskelijat näkevät opetuslaulut pääasiassa muistin apuvälineinä. Opiskelijoiden vastauksista lähes puolet (1,039 / 2,191) käsitelivät muistia, mikä viittaa siihen, että laulut voivat tukea muistia ja oppimista	Vaikka tutkimus ei suoraan käsittele sosiaalista näkökulmaa, laulujen ja musiikin käyttö opetuksessa voi edistää sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteistyötä opiskelijoiden kesken.	Opiskelijat arvosivat laulujen selkeyttä ja relevanssia kurssin sisältöön sekä esteettisiä arvoja, kuten rytmin vetovoimaa ja laulun laatua. Nämä tekijät voivat vaikuttaa opiskelijoiden motivaatioon ja kiinnostukseen oppia ja ymmärtää kurssin sisältöä.	-

Julkaisu	Neurologinen nk	Sosiaalinen nk	Psyykkinen nk	Fyysinen nk
<i>Music to Our Ears: Using a Queer Folk Song Pedagogy to do Gender and Sexuality Education</i>	Laulujen ja musiikin avulla voidaan edistää oppimista ja ymmärrystä monimutkaisista sukupuolen ja seksuaalisuuden konsepteista, mikä voi olla hyödyllistä neurologiselle toiminnalle ja kognitiiviselle kehitykselle.	Musiikki ja laulut voivat edistää sosiaalista ymmärrystä ja inklusiivisuutta sukupuolen ja seksuaalisuuden aiheissa, mikä voi edistää positiivista sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteisön yhteenkuuluvuutta.	Musiikin ja laulujen avulla voidaan tukea opiskelijoiden itseilmaisua ja itsetuntemusta ja sitä kautta auttaa käsittelemään aiheita sekä tukea myös psyykkistä hyvinvointia.	-
<i>Song Versus Verbal Forms for very-long-term, long-term, and short-term...</i>	Lauluja ja musiikkia kuvataan esitysmuotona, jota opiskelijat voivat käyttää verbaaliin sisällön esittämiseen, harjoitteluun ja palauttamiseen pitkien aikojen kuluessa. Tutkimuksessa havaittiin, että laulut voivat edistää pitkä- ja lyhytaikaista muistia verrattuna verbaaliin esitysmuotoon	Musiikki ja laulut voivat edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja yhteistyötä opiskelijoiden kesken, mikä voi olla hyödyllistä heidän sosiaaliselle hyvinvoinnilleen.	Musiikin ja laulujen avulla voidaan motivoida opiskelijoita oppimaan ja muistamaan verbaaliin sisältöä, mikä voi olla hyödyllistä heidän psyykkiselle hyvinvoinnilleen ja akateemiselle menestykselleen.	Vaikka tutkimus ei suoraan käsittele fyysisiä hyvinvointivaikutuksia, musiikin ja liikkeen integroiminen opetukseen voi olla potentiaalisesti hyödyllistä opiskelijoiden fyysiselle hyvinvoinnille.
<i>Nandong Smong and Tsunami Lullabies</i>	Musiikin ja laulujen avulla voidaan parantaa muistia ja ymmärrystä katastrofiriskeistä ja niiden hallinnasta, mikä on keskeistä neurologiselle toiminnalle ja oppimiselle.	Kulttuuri, viestintä, yhteisön valistus. Laulujen käyttö tiedon ja tietoisuuden välittämisessä voi edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja yhteisön valmiuksia katastrofitilanteissa. Se voi myös edistää yhteisön jäsenten välistä kommunikaatiota ja yhteistyötä katastrofiriskien hallinnassa.	Musiikin ja laulujen avulla yhteisö voi käsitellä katastrofiriskien aiheuttamia pelkoja ja ahdistusta, mikä voi edistää psyykkistä hyvinvointia ja resilienssiä.	Laulujen avulla jaettu tieto ja tietoisuus voivat auttaa yhteisöä valmistautumaan ja reagoimaan katastrofeihin, mikä voi suojella yhteisön jäseniä fyysisiltä vahingoilta ja edistää heidän fyysisistä hyvinvointiaan.

Julkaisu	Neurologinen nk	Sosiaalinen nk	Psyykinen nk	Fyysinen nk
<p><i>An Arts-Integrated Approach to Learning Mathematics through Music: A Case Study of the Song 'e is a Magic Number</i></p>	<p>Tutkimuksessa ei keskitytä neurologiseen näkökulmaan. Toki musiikin ja matematiikan yhdistäminen voi tarjota aivoille stimuloivan ympäristön, joka edistää kognitiivista prosessointia ja sitä kautta auttaa opiskelijoita ymmärtämään monimutkaisia matemaattisia konsepteja.</p>	<p>Musiikki ja laulut voivat edistää yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta oppimisympäristössä, erityisesti online-, avoimissa ja laajamittaisissa ympäristöissä. Musiikki voi mahdollistaa sosiaalisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön, mikä voi tukea oppimista ja opetusta. Lisäksi musiikin jakaminen ja siitä keskustelu voi edistää yhteisöllistä oppimista.</p>	<p>Laulu keskittyi inspiroimaan ja laajentamaan opiskelijoiden näkökulmia matemaattisista konsepteista musiikin avulla. Motivaatio, sitoutuminen, myönteinen oppimisympäristö, joka tukee itsetuntoa ja itsetuottamusta, Inspiraatio, motivaatio ja luova ajattelu ovat kaikki merkittäviä psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueita, ja niillä voi olla myönteinen vaikutus opiskelijoiden akateemiseen menestykseen ja itsetuntoon.</p>	<p>-</p>